

Základní škola, Žďár nad Metují, okres Náchod
549 55 Žďár nad Metují 73
Tel.: 491 541 143, 739 337 107
E-mail: zs.zdar@email.cz
IČO: 75015633

Minimální protidrogový program

(s úpravami od 1.9.2014)

- 1) Výchova k nezávislosti na alkoholu, cigaretách a drogách.
- 2) Informovanost a návod k utváření povědomí o zdravém životním stylu
- 3) Předcházet násilí, šikaně, agresivitě, týrání, sexuálnímu zneužívání a rasismu.

Úkoly školy:

1. K vytváření žádoucích postojů žáků jsou nutné i jejich konkrétní znalosti a dovednosti. Jejich osvojení je do značné míry úkolem některých vyučovacích předmětů, především prvouky a přírodovědy. Témata *zdravý životní styl a prevence proti závislostem* však zasahují téměř do všech předmětů. Proto bude škola věnovat pozornost začleňování jednotlivých témat do výuky, a to vždy, kdy jen to bude možné.

2. Pro vedení a řízení práce v oblasti preventivní péče nebude vytvářen žádný specializovaný tým. Bude na každém vyučujícím, jakou formu přenosu ve svém předmětu zvolí, vždy však v třídní knize uveďte, na co a kdy byli žáci upozorněni. Odborné záležitosti je možno konzultovat s Mgr. Fulkovou, která se sociálně patologickým jevům v minulosti věnovala.

Dále pak budeme utužovat kontakty s PPP v Náchodě, především s Mgr. Helenou Kudelovou, která je poradnou vyčleněna jako protidrogový preventista.

Mgr. Lenka Fulková se také pravidelně zúčastní vzdělávacích setkání výchovných poradců a metodiků prevence, jejichž cílem je seznámit školní poradenské pracovníky s konkrétními postupy, jak reagovat na nevhodné chování žáka, zlobení a konfliktní situace a jak zlepšit atmosféru ve třídě. Lektoři zde nabízejí postupy, které pomáhají podpořit vzájemnou

komunikaci a spolupráci nejen mezi učiteli a žáky, ale také mezi učiteli a rodiči, ukazují způsoby, jak aktivně ovlivnit a naučit děti vzájemně se respektovat a zodpovědně zvládat určitý pořádek a disciplínu ve školním či jiném kolektivu.

3. Od začátku školního roku bude prováděno sledování chování jednotlivých žáků – ve školní družině, při vyučování a v kroužcích. Na všechny změny budou vedoucí kroužků a vyučující ihned reagovat, pravidelně budeme informovat rodiče a případně navrhnout způsoby odstranění, doporučit specialisty.

4. Materiály určené žákům budou vyvěšeny na nástěnkách, informace rodičům budou předmětem lístků a vzkazů, osobních setkání případně prostřednictvím Školské rady.

5. Ze strany vedení školy bude podpora účasti učitelů na vzdělávacích akcích k této problematice.

6. Snahou školy bude organizovat pozitivní prožívání volného času dětí v době i mimo vyučování rozšiřováním nabídky zájmových kroužků a jiných aktivit – soutěže, přehlídky, exkurze, divadelní představení, koncerty, výstavy, sportovní soutěže (především sportovní klání družin, meziškolní přátelská utkání okolních málotřídek), aby bylo zabráněno pocitu nudy, která vede k vyhledávání part a nežádoucí zábavy.

7. V rámci výuky a v třídnických hodinách budou žáci seznamováni s právními důsledky těchto negativních jevů.

8. Pro komunikaci s dětmi nebyly a nebudou vyčleněny zvláštní konzultační hodiny. Žák může kdykoli přijít o důvěrných věcech se informovat, upozornit na problém, žádat jeho vyřešení – nápomocní mu budou všichni vyučující.

Odborným poradenstvím pro žáky a rodiče byla pověřena Mgr. Fulková, která pravidelně sleduje aktuality, programy a legislativu na [www.prevence - info.cz](http://www.prevence-info.cz). Prostřednictvím těchto stránek se účastníme i aktuálních anket.

9. Preventivní program bude vyhodnocován k pololetí na poradách zaměstnanců a ve výroční zprávě. Hodnocení se zaměří na:

- a) projevy chování žáků v průběhu roku z hlediska všech sociálně patologických jevů, přijatá opatření a jejich účinnost
- b) realizace plánovaných úkolů všech tří částí preventivního programu, všechny školní akce a jejich úspěšnost
- c) postoje rodičovské veřejnosti k aktivitám školy a k situaci v jednotlivých třídách
- d) práce učitelů
- e) akce dalšího vzdělávání pedagogů v oblasti primární prevence.

1) Program primární prevence zneužívání návykových látek a ostatních sociálně patologických jevů .

Minimální preventivní program vychází z „Koncepce prevence zneužívání návykových látek a dalších sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a respektuje „Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže – č.j. 14 514/2000-51,“ včetně pozdějších úprav.

A/ Garant programu – ředitelem školy je jmenována jedna pedagogická pracovnice jako protidrogový koordinátor /Mgr. Fulková/. Ta zodpovídá za naplňování programu a také za přenášení informací od okresního metodika preventivních aktivit, poskytuje metodickou pomoc, sleduje situaci na škole s cílem předcházení možných rizik a řeší, společně s ředitelem školy, případně vzniklé problémy.

B/ Informovanost – základní předpoklad pro fungování programu, probíhá v několika rovinách:

1. Pravidelný přenos informací cestou **koordinátor – vedení školy**
2. **Cestou koordinátor – ostatní pedagogičtí pracovníci** v rámci pedagogických rad
3. Aktuální problémy cestou **třídní učitelé (vedení školy) – rodiče**

Informace rodičům a veřejnosti – při příležitosti prvních schůzek po zahájení školního roku, v rámci následujících třídních schůzek během roku, prostřednictvím lístkového systému, úkolníčků, žákovských knížek, nástěnek, osobních konzultací.

Rodiče a veřejnost jsou oslovováni s výzvou ke spolupráci v protidrogové prevenci.

Informovanost směrem k žákům :

- a/ protidrogová problematika je zakomponována do vnitřního řádu školy, etická výchova je součástí ŠVP
- b/ působení přímo v hodinách / používáme materiály zaslané KHK – letáčky, DVD,.../
- c/ besedy pořádané místním protidrogovým preventistou
- d/ využití dalších nabídek programů – např. formou divadelních představení, a to přímo ve škole nebo v rámci programů okolních divadel.
- e/ předávání informací formou dostupné literatury a videoprogramů, dále diskutujeme nad některými články z časopisu Prevence
- f/ možnost konzultací
- g/ zveřejňování materiálů varujících děti před požíváním alkoholu, kouřením, před drogovou závislostí, gamblerským, šikanou, záškoláctvím, vandalismem, kriminalitou a dalším závadovým jednáním prostřednictvím školní nástěnky – součástí jsou informace o adresách kontaktních center a důležitá telefonní čísla
- h/ další souhrn informací preventivního charakteru v rámci rozpracování a realizace širšího programu školy

C/ Formy spolupráce :

- po celý rok průběžně budeme pokračovat v dobré spolupráci s pracovníky PPP v Náchodě, s pediatry, se sociálními pracovníky MěÚ v Polici nad Metují, s vedoucími kroužků a sportovních oddílů, s Městskou policií v Polici nad Metují, resp. Policií ČR (služebnou v Polici nad Metují),
- před začátkem prázdnin a zejména na konci školního roku bude věnována pozornost protidrogové prevenci a poučení obrany před možnou šikanou.

D/ Podpora pozitivních aktivit – těžiště úspěšné práce vidíme v prevenci zaměřené na rozvoj mimoškolních aktivit, především na činnost zájmových kroužků a oddílů / kroužky na škole, ZUŠ, lyžařský oddíl TJ Spartak Police nad Metují,

Jednorázové akce

- tradiční přebor málotřídních škol ve vybíjené,
- turnaj školních družin ve vybíjené,
- přehlídka výtvarné a technické tvořivosti dětí,
- kulturní programy a soutěže,
- podzimní pouštění draků pod vedení Sokola Žďár nad Metují,
- jarní dětský karneval a kulturní programy pořádané ve spolupráci s obcí,

E/ Hlavní zásady pro práci s dětmi :

- sledování projevů a chování žáků – bude reagováno na jakékoliv podezření z užití drogy, od počátku budou potírány projevy šikanování, kyberšikany, vandalismu, brutality, rasismu a dalšího závadového jednání

- citlivý a vnímavý přístup k dětem – snaha o vybudování si důvěry u dětí, pomoc žákům při vytváření si hodnotového systému, předcházení stresovým situacím, podpora individualit

- působení každého konkrétního pedagoga jako pozitivního příkladu pro žáky /vyhraněný postoj vůči nelegálním drogám, zdrženlivost v kouření a v požívání alkoholu obzvláště pak na akcích školy.....

2) Program školy podporující zdraví:

Hlavním cílem je měnit školu z její tradiční formy na školu, která se vědomě a záměrně snaží jak výukou a výchovou, tak svým prostředím, vnitřním životem i vztahy být místem, které přispívá k podpoře zdraví a k šíření myšlenek zdravého životního stylu.

Obecné principy:

- respektování potřeb jednotlivce ve společnosti
- komunikace a spolupráce pedagogů, žáků, rodičů, veřejnosti
- vytváření neohrožující, nestresující přátelské atmosféry
- pohoda věcného, sociálního a organizačního prostředí
- zdravé učení, možnost výběru, přiměřenost, spoluúčast, spolupráce, motivující prostředí
- otevřené partnerství – škola jako model demokratického společenství
- podpora kladného sebepojetí a sebehodnocení žáka
- výchova k vzájemné pomoci a spolupráci, péče o vnímání kvality mezilidských vztahů
- uspokojování sociálních potřeb (uznání, úspěšnost, místo ve skupině, vlastní tempo práce)
- uspokojování fyziologických potřeb (pohyb, pitný režim, stravování, organizace školní mimoškolní práce)
- prevence vzniku závislostí
- tolerance k etnickým a sociálním menšinám
- úprava prostředí a materiální vybavení

Konkrétní úkoly v oblasti pracovního režimu a prostředí školy:

- umožnit dětem pobyt ve škole od 6,30 hodin ráno ,
- umožnit dětem o hlavní přestávce pohyb a odpočinek organizováním relaxačních aktivit ve družině a na zahradě,
- udržovat a zlepšovat estetické prostředí ve všech školních prostorách,
- dát dětem možnost podílet se na úpravě a výzdobě jejich tříd podle svých představ,
- při únavě dětí v hodině dát možnost protažení a krátkého odpočinku,

- i nadále organizovat školní žákovské služby a dát dětem prostor pro spoluzodpovědnost za pořádek a udržení čistého a estetického prostředí, třídění odpadu apod.,
- kvalitním výkonem dozorů zabraňovat projevům vandalismu a násilí na WC, na chodbách a v šatnách,
- pokračovat v budování relaxační plochy vedle vchodu do šatny, vybudování pískoviště, výsadba zeleně, především kvalitních jehličnatých dřevin, po dohodě s majitelem upravit pronajaté sportoviště za školou,
- udržet širokou nabídku zájmové činnosti dětí, do vedení kroužků zapojovat i rodiče

Oblast stravování a občerstvení:

- sledovat hodnotu, chuť , úpravu a teplotu jídel ve výdejně v MŠ
- sledovat kulturu stolování, vést žáky k tichosti, slušnosti a dodržování hygieny při pobytu v jídelně,
- zabraňovat spěchu a nedojídání stravy
- rozšiřovat nabídku zdravých nápojů pro celodenní pitný režim,

Oblast vytváření pozitivního klimatu a vztahů ve škole a v obci:

- starat se citový a společenský rozvoj každého dítěte bez jakékoliv diskriminace, stresu a strachu,
- respektovat osobní tempo dítěte a jeho vývojové zvláštnosti,
- umožnit dětem, zejména slabším a s vývojovými poruchami, pozitivní prožitky z úspěšné práce,
- vytvářet mezi žáky a učiteli atmosféru důvěry, nedopustit výsměch a ponižování ,
- upevňovat žákovský kolektiv a pocit sounáležitosti ke žďárské škole pořádáním různých společných setkání
- slavnostní zahájení školního roku a vítání prvňáčků
- mikulášské a vánoční oslavy nejen ve škole, ale i na sále místního pohostinství,
- začleňovat se do sportovních akcí, byť nikdy nebudeme bojovat o přední příčky v umístění,

- návštěva a pořádání kulturních pořadů, přehlídek, výstav a soutěží, pro žáky i rodiče
- školní výlety a exkurze
- poznávání regionu, historie a současnosti
- zkvalitňovat webové stránky školy,
- hledat cesty k zlepšování vzájemné komunikace s rodiči, spolupracovat s radou školy,
- účastnit se vhodných charitativních akcí, např. vystoupení v domovech důchodců nebo v domě pečovatelské služby,
- prezentovat úspěchy školy v tisku, ve vývěsce,
- udržet a prohlubovat dobrou spolupráci s obecním úřadem.

3) Program školy proti násilí, šikaně, agresivitě, týrání, sexuálnímu zneužívání a rasismu.

3.1. VE ŠKOLE JSOU ZAKÁZÁNY TĚLESNÉ TRESTY, STEJNĚ JAKO PSYCHICKÉ TÝRÁNÍ A SEXUÁLNÍ ZNEUŽÍVÁNÍ DĚTÍ A PROJEVY RASOVÉ ČI NÁRODNOSTNÍ NESNÁŠENLIVOSTI

Zpozoruje-li učitel na dítěti známky bití nebo změny v chování dítěte, ze kterých by mohl usuzovat, že dochází k některým formám násilí na dítěti, pokusí se taktním rozhovorem zjistit příčinu. V případě podezření na týrání oznámí toto řediteli školy a společně stanoví další postup .

3.2. POSÍLENÍ DEMOKRACIE VE ŠKOLE:

- častěji se děti ptát na jejich názory,
- poskytovat dětem možnost volby a hledat možnosti, kdy by mohli žáci o něčem spolurozhodovat,
- systematicky pracovat na budování vzájemné důvěry,
- umožnit rodičům přístup do školy, vyslechnout jejich podezření či stížnosti a prošetřit je

3.3. SOLIDARITA UČITELE SE SLABÝMI:

- učitelé se ve své pedagogické činnosti budou více orientovat na děti oslabené, handicapované, „outsidery“ ve skupině vrstevníků, s cílem zlepšit jejich pozici ve třídě

3.4. SVĚDECTVÍ SPOLUŽÁKŮ:

- při vhodných příležitostech budou učitelé vysvětlovat žákům rozdíl mezi „žalováním“ a „nutným svědectvím“

3.5. SAMOZŘEJMÁ PŘÍTOMNOST HODNOT:

- učitelé budou s žáky diskutovat o pravidlech chování, vysvětlovat nebezpečí šikany, týrání a zneužívání, objasní žákům, jaké následky škola vyvodí z šikany a vandalismu
- budou vytvářet ve třídě atmosféru důvěry ve svou osobu, aby se dítě nebálo svěřit se se svými obavami

3.6. DOZOR VE ŠKOLE:

při výkonu dozoru se učitelé zaměří na místa a příležitosti, kdy může nejpravděpodobněji docházet k šikaně a agresivitě – šatny, WC

- na výše zmíněných místech bude vykonávat namátkové kontroly

4. Postup školy při výskytu krádeže, vandalizmu, kyberšikany.

4.1. Krádeže, vandalizmus

Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem

O události pořídít záznam na základě výpovědi poškozeného. Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost. V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Jak postupovat preventivně proti vandalizmu

Každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti. V poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání vyhnout.

Jak postupovat při vzniku škody

Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka. V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody. V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

4.2. Kyberšikana

V případě zjištění kyberšikany nebo podezření na kyberšikana je nutné zjistit všechny skutečnosti související s útokem. A to i útoky staršího data, které byly nebo mohly být zjištěné ve škole.

Je potřeba zjistit agresora/y útoku.

Pedagogický pracovník zajistí všechny dostupné důkazy kyberšikany (obrázky – print screen, emaily, chaty, fotografie, nahrávky,...) Pohovor s obětí a s případnými svědky je veden tak, aby jim bylo zajištěno bezpečí. Nekonfrontuje se oběť a agresor. Při závažnější kyberšikaně je vhodné zajistit oběti pomoc psychologa. S případem jsou seznámeni zákonní zástupci oběti.

Po shromáždění důkazů následuje rozhovor s agresorem, je mu sdělen závěr šetření a následné kázeňské řešení. Škola informuje zákonné zástupce agresora. U závažné formy kyberšikany je informována Policie ČR.

Výchovná opatření : napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy nebo hodnocení sníženou známkou z chování.

Mgr. Lenka Fulková
preventista

Mgr. Jiří Trnovský
ředitel školy

Žďár nad Metují 29.8. 2014